

استاندارد آموزش شغل

عنوان آموزش شغل

عشاب (داروچین)

گروه شغلی

فناوری های راهبردی،
سلامت، طب ایرانی و گیاهان دارویی

کد ملی آموزش شغل

۶۱۱۲/۱۴۰/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب: دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۶۱۱۲/۱۴۰/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی:

رئیس گروه برنامه ریزی درسی فناوری های راهبردی : دکتر پوراندخت نیرومند
دکتر محسن بیگدلی - دکتر علیرضا طاهرپور - دکتر محمد انصاری پور - ابوالفضل علیزاده - سید محسن جلالی - شهرام
گندابی - نرگس کیانی - عاطفه سادات جلال زاده - زینب وفائی نژاد - حسین امامی - حمیدرضا عصارپور آرانی
افرادی که در روند تدوین این استاندارد مشاوره و اعمال نظر فرموده‌اند دکتر علیرضا حسین زاده دکتر مریم مقیمی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :
-ستاد گیاهان دارویی، دانشکده طب سنتی دانشگاه تهران، موسسه حجامت مازندران

فرآیند اصلاح و بازنگری :

- توجه : در صورت درخواست ستاد گیاهان دارویی و طب ایرانی، دانشگاههای مرتبط و متخصصین و صاحب نظران مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد و پس از تائید ستاد گیاهان دارویی و طب ایرانی اعمال گردد.

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

تلفن ۹-۶۶۵۶۹۹۰۰

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل ■ شایستگی □

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	دکتر غلامرضا کردافشاری	دکترا	طب سنتی	مدرس دانشگاه	۱۰ سال	تلفن ثابت : ۵۵۶۳۹۷۲۳- ۶۶۴۱۴۳۰۴ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۲	حوریه محمدی	دکترا	طب سنتی	مدیر مرکز توسعه و آموزش دانشکده طب سنتی دانشگاه تهران	۵ سال	تلفن ثابت : ۵۵۶۳۹۷۲۳- ۶۶۴۱۴۳۰۴ تلفن همراه : ۰۹۱۱۱۱۴۹۵۳۶ ایمیل : آدرس :
۳	سمیه عقیقی	پرستاری	دانشجو	مدیر داخلی کلینیک طب سنتی	۵ سال	تلفن ثابت : ۶۶۴۱۴۳۰۴ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۴	علیرضا حسینی	کارشناس پرستاری	پرستاری	مسئول اعمال یدای کلینیک طب سنتی	۵ سال	تلفن ثابت : ۶۶۴۱۴۳۰۴ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظریاً همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات ایمنی است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:	
عشاب (داروچین)	
شرح استاندارد آموزش شغل:	
<p>عشاب شغلی است در حوزه فناوری های راهبردی، سلامت، طب ایرانی و گیاهان دارویی که دارای شایستگی های از جمله تهیه و تجهیز وسایل عشابی، و بررسی مناطقی که گیاهان دارویی در آنجا رشد می کنند (به خصوص گیاهان مورد نظر)، شناختن گیاهان مورد نظر، رفتن به محل و جمع آوری گیاه مورد نظر، انتقال گیاهان به انبار مورد نظر بوده که با شغلهایی از جمله طب سنتی و فروشنده داروهای گیاهی در ارتباط است.</p>	
ویژگی های کارآموز ورودی:	
<p>حداقل میزان تحصیلات: دیپلم حداقل توانایی جسمی و ذهنی: از سلامت کامل روحی و جسمی برخوردار باشد. مهارت های پیش نیاز: مهارت های پیش نیاز: گذراندن مبانی طب سنتی (بکارگیری اصول مقدماتی طب سنتی)</p>	
طول دوره آموزش:	
طول دوره آموزش	: ۲۶۹ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۶۰ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۱۰۹ ساعت
- زمان کارورزی	: ۱۰۰ ساعت
- زمان پروژه	: ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی:	۲۵%
- عملی:	۶۵%
- اخلاق حرفه ای:	۱۰%
صلاحیت های حرفه ای مربیان:	
<p>دارندگان مدارک تحصیلی کارشناسی (وبالاتر) در گرایش های زراعت، گیاه شناسی و دارای تجربه حداقل ۵ سال عشابی و آشنایی کامل با منابع طب سنتی و طی نمودن دوره مهارت های استاندارد مربوطه و یا قبولی آزمون صلاحیت حرفه ای استاندارد مربوطه سازمان</p>	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

عشاب به کسی گفته میشود که هم گیاه شناس و هم جمع آوری کننده گیاه باشد

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Medical herb gatherer

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

فروشنده داروهای گیاهی، عطاری

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

- الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع .....
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع .....
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها :

ردیف	عناوین
۱	تهیه و تجهیز وسایل عشابی
۲	بررسی و انتخاب مناطق ویژه عشابی
۳	بررسی و انتخاب گیاهان مورد نظر
۴	تعیین زمان مناسب و جمع آوری گیاه مورد نظر
۵	انتقال گیاهان به انبار مورد نظر
۶	
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: تهیه و تجهیز وسایل عشابی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۲	۸	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع داس - انواع مختلف چاقو - انواع الک - انواع تیشه - انواع وانها جهت شستوشو - تور برای خشک کرده - انواع جعبه برای بسته بندی و انتقال - گونی کفی - کپسول آشنشانی				دانش : -انواع وسایل و تجهیزات عشابی -روش های کاربرد انواع وسایل و تجهیزات عشابی - روش های تهیه انواع وسایل و تجهیزات عشابی - مهارت : -نحوه کاربرد وسایل و تجهیزات عشابی -تهیه وسایل عشابی مورد نیاز در چیدن گیاهان - - نگرش : -دقت در استفاده از وسایل و ابزارها - ایمنی و بهداشت : _رعایت نکات ایمنی در هنگام کار با وسایل و ابزارها توجهات زیست محیطی : -استفاده از وسایلی که ساخته شده از مواد قابل باز یافت به طبیعت باشد
		۳		
		۳		
		۲		
		۱۰		
		۲		

	زمان آموزش			عنوان: بررسی و انتخاب مناطق ویژه عشایی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۷	۱۷	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-انواع داس - انواع مختلف چاقو -انواع الک -انواع تیشه - انواع وانها جهت شستوشو -تور برای خشک کرده -انواع جعبه برای بسته بندی و انتقال -گونی کنفی -کپسول آشنشانی				دانش :
			۳	- نقشه های جغرافیایی مناطق مورد نظر
			۲	- شرایط آب و هوایی مناطق مورد نظر
			۲	-تغییرات فصلی
			۳	-پتانسیل مناطق مختلف ایران
				مهارت :
		۶		-بررسی نقشه های جغرافیایی و شرایط آب و هوایی
		۸		- بررسی مناطق مختلف از نظر نوع گیاهان دارویی موجود در آن
		۳		-انتخاب منطقه مورد نظر
				-
	نگرش :			
	- جمع آوری اصولی و رعایت موازین مربوط به حفظ گونه های نادر			
	ایمنی و بهداشت :			
	توجهات زیست محیطی :			
	-استفاده از وسایلی که ساخته شده از مواد قابل باز یافت به طبیعت باشد			
	-			

	زمان آموزش			عنوان: بررسی و انتخاب گیاهان مورد نظر
	نظری	عملی	جمع	
	۱۶	۲۶	۴۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-انواع داس - انواع مختلف چاقو -انواع الک -انواع تیشه - انواع وانها جهت شستوشو -تور برای خشک کرده -انواع جعبه برای بسته بندی و انتقال -گونی کنفی -کپسول آتشنشانی				دانش :
			۴	-ویژگی های ظاهری ومورفولوژی گیاهان دارویی در طبیعت
			۴	- روش های تفریق وتعیین کیفیت
			۴	-روش های کاربرد و افعال و خواص گیاهان مختلف
			۴	-قسمتهای قابل استفاده گیاهان دارویی در طب سنتی
				مهارت :
		۱۰		- شناسایی گیاهان دارویی مختلف
		۶		- کاربرد قسمتهای مختلف گیاهان
		۱۰		-تفریق وجداسازی قسمتهای قابل استفاده گیاهان دارویی
				نگرش :
			- مطالعه دقیق و کسب تجربه در مورد خصوصیات ظاهری و باطنی گیاهان برای شناسایی آنها	
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از لباسها و کفشهای مناسب برای رفتن به گیاه چنی(بوت دستکش برای جلوگیری از گزش و نیش حشرات و جانوران موزی ورفتن به مناطق صعب العبور)	
			توجهات زیست محیطی :	
			- استفاده از وسایلی که ساخته شده از مواد قابل باز یافت به طبیعت باشد	
			-	

	زمان آموزش			عنوان: جمع آوری گیاه مورد نظر
	جمع	عملی	نظری	
	۴۶	۳۲	۱۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-انواع داس - انواع مختلف چاقو -انواع الک -انواع تیشه - انواع وانها جهت شستوشو -تور برای خشک کرده -انواع جعبه برای بسته بندی و انتقال -گونی کنفی -کپسول آشنشانی				دانش :
			۴	-روش های عزیمت به مناطق ویژه رویش گیاهان دارویی
			۳	- زمان رفتن به مناطق مورد نظر
			۴	- روش های جمع آوری گیاهان دارویی
			۳	-مخاطرات جمع آوری گیاهان دارویی
				مهارت :
		۶		-انتخاب مسیرو تامین وسایل عزیمت به مناطق مورد نظر
		۴		- انتخاب زمان برای رفتن به منطقه مورد نظر
		۶		-اقدامات پیشگیرانه واولیه در مواجهه با آسیب های حین جمع آوری گیاهان دارویی
		۸		-شناسایی گیاه مورد نظر از روی شکل ظاهری و رنگ و بو
	۸		-جمع آوری گیاه مورد نظر	
	نگرش :			
	- دقت در جمع آوری گیاهان بگونه ای که امکان رشد مجدد آن فراهم باشد			
	ایمنی و بهداشت :			
	-از لوازم حفاظتی مثل پوتین ، کلاه ، دستکش و لباس مناسب برای حفاظت بدن			
	-زمان چیدن گیاه از خشونت گیاهان و جانوران موزی استفاده کنیم			
	توجهات زیست محیطی :			
	پرهیز از آلودگی محیط زیست و دفع صحیح ضایعات			

	زمان آموزش			عنوان: انتقال گیاهان به انبار مورد نظر
	جمع	عملی	نظری	
	۳۴	۲۲	۱۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-انواع داس - انواع مختلف چاقو -انواع الک -انواع تیشه - انواع وانها جهت شستوشو -تور برای خشک کرده -انواع جعبه برای بسته بندی و انتقال -گونی کفی -کپسول آتشنشانی				دانش : -روش نگهداری گیاهان دارویی جمع آوری شده - عوامل و دلایل کاهش ماده موثره در گیاهان دارویی جمع آوری شده -روش تجمع سازی گیاه برای انتقال -روش انتخاب وسیله مناسب جهت انتقال باتوجه به شرایط موجود
			۳	
			۳	
			۳	
			۳	
				مهارت : -ایجاد شرایط مناسب برای نگهداری گیاهان دارویی جمع آوری شده حذف عوامل زیان آور و تامین شرایط مناسب -تجمع مناسب گیاهان چیده شده -انتقال مناسب گیاه به انبار
		۶		
		۶		
		۴		
		۶		
				نگرش : - در انتقال گیاهان باید دقت شود که با توجه به خصوصیات که دارند میزان دما ، رطوبت و فشا و... نامناسب به آنها وارد نشود و سالم به مقصد برسند.
				ایمنی و بهداشت : _دقت در استفاده از وسایل نقلیه و امن برای انتقال گیاهان
				توجهات زیست محیطی : -از برداشت بی رویه گیاهان خودداری کنیم -از آسیب به منابع طبیعی جدا خودداری کنیم

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	وسایل چیدن و جمع آوری گیاهان و مواد معدنی و حیوانی(داس کلنگ،بیل،بیلچه،طناب)	موجود در بازار		
۲	وسایل مناسب و تجهیزات کافی برای انتقال گیاهان(انواع کیسه های نخ،پلاستیکی،انواع گونی های پلاستیکی و کنفی و...)	موجود در بازار		
۳	انبار مناسب	با شرایط مناسب برای نگهداری گیاهان در حد آموزشی		

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
	ندارد			

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
	ندارد			

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	طب الطیب و تشیع	حسن زاده آملی				
۲	آیین نامه اجرایی کمیسیون تعیین صلاحیت خبرنگاران بدون مدرک دانشگاهی معاونت طب سنتی تیر ۹۲					

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مؤلفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
	ندارد						

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	www.tim.ir انجمن تحقیقات طب سنتی
۲	www.tandorostan.org سایت مرجع طب سنتی تندرستان

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط

(علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات
۱	کتابخانه جامع طب سنتی اسلامی	موسسه نور		